

Информация относно управлението на риска на ДФ „Компас Фъндс Селект - 21”, подлежаща на разкриване съгласно изискванията на чл. 43, ал. 1 от Наредба № 44 от 20.10.2011 г. за изискванията към дейността на колективните инвестиционни схеми, управляващите дружества, националните инвестиционни фондове и алтернативните инвестиционни фондове и лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове (Наредба № 44) за 2025г.

Управляващо дружество "Компас Инвест" АД (УД) е лицензирано управляващо дружество, което управлява ДФ „Компас Фъндс Селект - 21” (ДФ, договорен фонд, фонд), съгласно разрешение № 176-ДФ/12.07.2018г. на КФН, издадено въз основа на решение на КФН № 608-ДФ от 14.06.2018г.

УД спазва Правила за оценка и управление на риска, приети съгласно чл. 40 от Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране (ЗДКИСДПКИ) и одобрени от КФН, които определят основно:

- организационната структура и нивата на отговорност по управлението на риска;
- правилата и процедурите за идентифициране, измерване, анализ и управление на отделните видове риск в краткосрочен и в дългосрочен план;
- счетоводните и административни процедури по управление на риска;
- правилата за отчетност и разкриване на информация относно управлението на риска.

Във връзка с управлението на ликвидността, дружеството прилага Правила за поддържане и управление на ликвидността на ДФ Компас Фъндс Селект - 21, приети съгласно чл. 9, ал. 1 от Наредба № 44, определящи:

- основните задачи, методи и принципи за поддържане и управление на ликвидността;
- размера на минималните ликвидни средства на Фонда;
- изискванията към прехвърляемите ценни книжа и инструменти на паричния пазар;
- правата и задълженията на лицата, отговорни за поддържането и управлението на ликвидността на фонда.

След извършени оценка, контрол и преглед по чл. 38 от Наредба № 44 и на основание чл. 43, ал. 2 от Наредба № 44 УД „Компас Инвест“ АД разкрива публично следната информация:

1. Цели и политики на УД във връзка с управлението на всеки отделен риск

1.1. Политики и процедури за управление на различните видове рискове

Процесът по установяването, управлението и наблюдаването на рисковете има за цел да намали влиянието на външните и вътрешните рискови фактори върху дейността и възвращаемостта на инвестициите на ДФ, включително на рисковете, произтичащи от макроикономическата среда, при отчитане на неговия рисков профил. Активите, в които инвестира ДФ Компас Фъндс Селект - 21, са подробно описани в проспекта и правилата на фонда. Основните инвестиционни цели на фонда са да осигури на инвеститорите нарастване стойността на инвестициите им в дялове на фонда посредством реализиране на максималния възможен доход при поемане на умерен риск в дългосрочен план и осигуряване ликвидност на инвестициите в дялове на фонда.

Основните политики на УД "Компас Инвест" във връзка с управлението на риска са:

1. Поддържане на заложеното ниво на риск, съответстващо на инвестиционните цели

за риск и доходност;

2. Оптимизация на инвестиционните резултати (постигане на възможно най-добра доходност при зададения риск);

3. Защита на правата и интересите на притежателите на дялове на ДФ Компас Фъндс Селект - 21;

4. Изпълнение и спазване на изискванията за ликвидност съгласно законовите и вътрешни разпоредби;

5. Предотвратяване на ликвидни кризи в резултат на подадени поръчки за обратно изкупуване на дялове на ДФ Компас Фъндс Селект - 21.

Основните (инвестиционни) рискове, произтичащи от състава и структурата на портфейла на ДФ Компас Фъндс Селект - 21 са пазарен, кредитен, ликвиден риск, риск от концентрация и риск за устойчивостта.

Основният риск, свързан с дейността, управлението и организацията на УД е оперативния риск.

1.1.1 Пазарен риск

Ценови риск

Възможността за реализирани загуби, вследствие на неблагоприятни изменения в цените на дяловете на колективни инвестиционни схеми и акциите от портфейла на фонда се управлява от УД чрез измерване и анализиране на историческата волатилност на цената на дяловете и акциите, измерена чрез стандартното отклонение, а при невъзможност за това, УД използва стандартното отклонение на избран индекс на регулирания пазар, на който се търгуват дадените акции като заместител при цялостния анализ на портфейлите. Показателите от предходното изречение се изчисляват ежемесечно.

Лихвен риск

Възможността за реализирани загуби, вследствие на неблагоприятни изменения в нивото на лихвените равнища на дълговите финансови инструменти от портфейла на фонда се измерва чрез изчисляването на дюрация (модифицирана). Дюрацията е основната мярка за чувствителността на даден финансов инструмент към изменението на нивото на лихвените проценти.

Валутен риск

Позициите от портфейла на Фонда, деноминирани във валута, различна от лев и евро, са изложени на валутен риск, поради изменение в курса на обмяна между съответната валута и лева или еврото. УД измерва валутния риск чрез използване на историческата волатилност на курса на съответната валута към лева или еврото.

При необходимост УД хеджира позициите във валута, различна от лева и евро, чрез валутни форуъри.

При управлението на пазарния риск, УД има за цел да постигне високо качество на портфейла от активи на ДФ чрез извършване на посочените по-горе анализи, както и за постигане на заложените инвестиционни цели.

1.1.2 Кредитен риск

Възможността за намаляване на стойността на дългови ценни книжа или банкови депозити, при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на ценните книжа, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и неочаквани събития в държавите, в които те извършват дейност. УД оценява и управлява кредитния риск посредством извършването на качествен и количествен анализ, на база финансовите отчети на емитентите, тяхната капиталова структура, наличието или липсата на обезпечение на емисията, кредитния рейтинг на емитента, както и чрез диверсификация на портфейла от облигации.

Контрагентен риск

Рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки се управлява посредством анализ на кредитоспособността на контрагентите по тези сделки, както и с използване на ликвидни обезпечения.

Сетълмент риск

Рискът, възникващ от възможността ДФ да не получи насрещни престации по сделки - парични средства или финансови инструменти - на датата на сетълмент, след като е изпълнил задълженията си по тези сделки. УД измерва този риск чрез стойността на всички неприключили сделки на ДФ с една насрещна страна, като процент от стойността на управлявания портфейл.

Инвестиционен кредитен риск

Рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена дългова ценна книга поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др. УД оценява и управлява този риск посредством качествени и количествени кредитни анализи на емитентите.

При управлението на кредитния риск, УД има за цел да постигне високо качество на портфейла на Фонда от облигации чрез извършване на посочените по-горе анализи, както и да минимизира риска от неизпълнение или частично изпълнение на сключваните от него сделки.

1.1.3 Ликвиден риск

Ликвиден риск се поражда от ценовите отстъпки, които УД ще направи или комисионните, които би заплатило, в случай че желае да продаде притежаваните от ДФ Компас Фъндс Селект - 21 активи бързо. Ликвидни са тези активи, които бързо се реализират на пазара и УД няма съществени разходи при тяхното ликвидиране. Активите, които са по-ниско ликвидни, изискват по-големи ценови отстъпки или по-големи комисионни (или и двете), за да бъдат продадени бързо. Ликвидността на даден актив е източник на риск за инвеститора, т.к. промяната на степента на тази ликвидност би се отразила върху възвращаемостта, която УД ще реализира, при условие че желае да продаде притежавания актив.

При управлението на ликвидния риск, основните цели, които УД следва да спазва на нормативните изисквания, поддържане на структура на активите и пасивите, която да позволява изпълнението във всеки момент на задълженията по обратно изкупуване на дяловете на фонда, предприемане на необходимите мерки за избягване или предотвратяване на ликвидни кризи и планиране на извънредните обстоятелства, които могат да възникнат, както в резултат от дейността на ДФ, така и от външни фактори. УД следи стриктно ликвидните средства в портфейла на ДФ да не спадат под определения в съответната нормативна уредба и правилата за ликвидност минимален праг.

1.1.4 Риск от концентрация

Възможността за намаляване стойността на портфейла на ДФ, поради неправилна диверсификация на експозициите към емитенти, групи свързани емитенти, емитенти от един и същ икономически отрасъл, географска област и др.

За целта на управлението на риска от концентрация, УД прилага съответните законови инвестиционни ограничения, като следи ежедневно за тяхното стриктно спазване. Всяко преминаване на ограниченията се документира от отдела за управление на риска и се

предприемат коригиращи действия.

1.1.5 Оперативен риск

Оперативните рискове могат да бъдат вътрешни – свързани с организацията на работата на УД във връзка с управлението на ДФ и външни – свързани с макроикономически, политически и други фактори, които оказват и/или могат да окажат влияние върху дейността на УД във връзка с управлението на ДФ Компас Фъндс Селект - 21.

Процесът на управление на този риск включва ясно дефиниране на правата и задълженията на служителите в Правилата за вътрешната организация и вътрешния контрол на УД „Компас инвест”, създаване на нива на достъп и архивиране на информационната система на ДФ, сключване на договори с доставчици на правни и охранителни услуги, както и други мерки, подробно описани в Правилата за управление на риска.

Основната цел на УД „Компас инвест” при управлението на оперативния риск е избягването на вероятността от загуби както за УД, така и за ДФ Компас Фъндс Селект - 21, в резултат на неподходящи или неправилни вътрешни процедури, грешки на длъжностни лица или от други вътрешни и външни събития.

1.1.6 Риск за устойчивостта

Това е събитие или условие от екологично, социално или управленско естество (Environmental, Social, and Governance/ESG), което, ако настъпи, може да има съществено отрицателно въздействие върху стойността и/или възвръщаемостта на инвестициите.

1.2 Структура и организация на звеното за управление на риска

Отделът по управление на риска действа независимо от другите звена в Управляващото дружество, включително от звеното за сключване на сделки, отчита се пряко пред Съвета на директорите и има следните функции:

1. Разработва и внедрява системата за управление на риска.
2. Подпомага оперативните звена при определяне на количествено измеримите и неизмеримите рискове, както и наблюдава, анализира и оценява риска при различните дейности осъществявани от управляващото дружество.
3. Изготвя и анализира ежедневните отчети с цел оценка на риска на всяка позиция и на портфейла като цяло и предприема мерки за ограничаване на рисковите експозиции.
4. Извършва първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска и прави предложение за тяхната корекция.
5. Контролира входящите данни, необходими за оценка на риска, а именно - данните за всяка позиция в портфейла на ДФ и за портфейла като цяло; за контрагентите на ДФ и държавите, в които те извършват дейност; за организацията на работата на УД и дейността му във връзка с управлението на ДФ; както и данните за входящите и изходящи парични потоци, свързани с дейността на ДФ.
6. Участва в ежедневните процеси по планиране, наблюдение, управление и контрол на рисковете.
7. До 10-о число на всеки месец изготвя и внася за разглеждане, обсъждане и приемане от Съвета на директорите доклад за състоянието на риска и дейността на отдела по управление на риска през предходния месец, в който посочва констатираните непълноти и несъответствия, както и предприетите мерки за отстраняването им, относно политиките и процедурите за установяване и управление на рисковете свързани с дейностите, процедурите и системите на управляващото дружество в съответствие с допустимото ниво на риск.
8. Контролира спазването на установените от Съвета на директорите правила по управление на риска и при констатиране на нарушения сигнализира изпълнителните директори.

1.3 Обхват и характер на системите за отчет и измерване на риска.

Отдел „Управление на риска“ изготвя ежемесечни отчети за основните инвестиционни рискове в ДФ и годишен отчет за оперативния риск в УД. Ежедневно се наблюдава и размера на експозициите в портфейла на ДФ, в съответствие с изискванията на закона и приетите вътрешни лимити за концентрация към кредитен риск. УД изготвя текущи анализи относно приноса на всяка нова инвестиция към структурата, ликвидността, профила на риска на ДФ, преди извършване на съответната инвестиция. Веднъж годишно и при необходимост УД извършва и стрес тестове на ликвидността на ДФ Компас Фъндс Селект - 21. Анализите, отчетите и тестовете се основават на актуални и надеждни данни в количествено и качествено изражение.

Рискът се оценява и управлява както на ниво отделна експозиция, така и на портфейлно ниво.

Оперативните рискове не са количествено измерими. Вътрешните оперативни видове риск се основават на постоянно усъвършенстване на организацията на работата на УД, чрез създаване на ясни правила, политики, мерки и инструкции за всеки един от процесите вътре в нея и непрекъснат контрол върху дейността на различните звена и системи. УД периодично преглежда и актуализира вътрешните си правила и процедури, съобразно промените в законодателната база, извършва редовни проверки на контролните механизми свързани с разделяне на отговорностите на служителите, равняване на салда и позиции, размяна на потвърждения, проверка верността на входящите данни, необходими за оценка на риска и др. УД осигурява необходимите за функционирането си информационни системи, редовната им поддръжка, периодично тестване и възможност за своевременно представяне на информация за нивото на оперативния риск. УД сключва необходимите договори с доставчици на услуги, с цел предотвратяване на потенциални външни оперативни рискове.

За управление на различните видове риск, УД прилага различни краткосрочни и дългосрочни стратегии, подробно описани в Правилата за оценка и управление на риска.

При констатиране на непълноти, несъответствия и нарушения на дейността отдел „Управление на риска“ уведомява ръководството на УД, както и предлага мерки за отстраняването им.

1.4 Политики за хеджиране на риска чрез деривативни инструменти и неговата редукция, както и политики и процедури за наблюдение на постоянната ефективност на процесите по хеджиране и редукция на риска

УД „Компас инвест“ може да сключва сделки с деривативни финансови инструменти от името на ДФ „Компас Фъндс Селект - 21“ с цел управление на риска – за хеджиране срещу пазарен и кредитен риск и/или с оглед постигане инвестиционните цели на дружеството, съгласно инвестиционната политика на ДФ.

Видовете деривативни инструменти с цел хеджиране на други финансови инструменти, както и изискванията към тях са изчерпателно изброени в Правилата за оценка и управление на риска.

С цел управление на риска, свързан с позициите на Фонда в деривативни инструменти, се изчислява обща рискова експозиция по метода на поетите задължения, като винаги се спазва ограничението тя да не надвишава нетната стойност на активите на Фонда, както и ограниченията за концентрация, посочени в Наредба №44.

2. Използвани методи за оценка на всеки вид риск, както и описание на съответните вътрешни и външни показатели, които се вземат предвид при прилагането на метода на измерване

За оценка и управление на инвестиционните видове риск се използват следните методи - метод на дюрацията (лихвен риск), историческа волатилност на финансовите инструменти измерена чрез стандартно отклонение (ценови риск), историческа волатилност на валутния курс (валутен риск), метод на поетите задължения (обща рискова експозиция свързана с притежаваните деривативни финансови инструменти, оценявана пазарно

всекидневно); анализ на структурата на активите и пасивите по видове и матуритет, поддържане на оптимален размер на парични средства и други ликвидни активи с цел посрещане на задълженията на дружеството (ликвиден риск), анализ на базата на финансовите отчети, капиталовата структура, кредитен рейтинг и репутация на емитентите, в които УД инвестира (кредитен риск), ежедневно наблюдение размера на експозициите в портфейла на ДФ, в съответствие с изискванията на закона (риск от концентрация).

За оценка и управление на оперативните видове риск се използват следните методи:

- При вътрешните оперативни рискове (свързани с дейностите, процесите и системите на УД) - дефиниране на вътрешни правила относно правата и задълженията на служителите, включително относно достъпа до информационните системи и бази данни, регулярни обучения на персонала, ежегодни събеседвания и оценка на персонала, архивиране на информационната система на ДФ;

- При външните оперативни рискове (свързани с обкръжаващата среда и риска от физическо вмешателство) - поддържане на актуална нормативна база, ползване на външни консултанти за привеждане на дейността на УД в съответствие с нормативните изисквания, сключване на договор за 24-часова охрана на помещенията на УД и ДФ.

При прилагане на методите за измерване на риска се вземат предвид следните вътрешни и външни показатели - актуални и надеждни данни в количествено и качествено изражение за пазарни цени, обеми, обороти, спредове купува-продава и други характеристики на финансовите инструменти, падеж, чиста цена, размер и честота на купонните плащания на дълговите финансови инструменти, валутни курсове, размер, срочност и структура на активите и пасивите на ДФ, финансови отчети на компаниите емитенти, в които УД инвестира и др.

В процеса на извършване на оценка и управление на различните видове риск се използват данни официални публични регистри в страната и чужбина, вътрешната счетоводно-информационна система, сайтове на емитенти на ценни книжа, Eurosyst, Refinitiv Eikon, Reuters, Bloomberg и други релевантни източници с доказана репутация.